

*Fake
News*

ვერიფიკაციის რესურსები

„მითების დეტექტორის“
გზამკვლევი

ვერიფიკაციის რესურსები

„მითების დეტექტორის“
გზამკვლევი

გამოცემა მოამზადა
სოფო გელაშვილი

რედაქტორი:
თამარ კინწურაშვილი

დიზაინი:
IBDesign

გამოცემა მოამზადა მედიის განვითარების ფონდის (MDF) მიერ „ახალგაზრდების მედიაწიგნიერების ლაბორატორია პასუხისმგებელიანი მედია მოხმარებისთვის“ პროექტის ფარგლებში, რომელიც საქართველოში ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოს მხარდაჭერით ხორციელდება. გამოცემაში გამოთქმული მოსაზრებები ავტორისეულია და შეიძლება არ ასახავდეს აშშ-ს საელჩოს პოზიციას.

www.mythdetector.ge

www.millab.ge

www.mdfgeorgia.ge

ISBN 978-9941-8-1159-3

შესავალი

წინამდებარე პუბლიკაციაში ყალბი ინფორმაციისა და სხვადასხვა ტიპის მედია კონტენტის გადამოწმების ღია რესურსებია თავმოყრილი, რომელსაც ფაქტების გადამოწმების ონლაინ გამოცემა „მითების დეტექტორი“ თავის საქმიანობაში იყენებს.

გამოცემის მიზანია, ტექნოლოგიური ცვლილებებისა და ინფორმაციული ქაოსის ეპოქაში, როცა ყალბი ინფორმაცია და რეალური ფაქტები ერთმანეთში აღრეულია, მომხმარებელს ახალ მედია ეკოსისტემაში ნავიგაციაში დაეხმაროს. ამ მიზნის მისაღწევად, გამოცემა იმ ძირითადი რესურსების ანოტაციას გთავაზობთ, რომლებიც ფაქტების სიზუსტის დასადგენად და გადასამოწმებლად სხვადასხვა შესაძლებლობებს იძლევა.

გზამკვლევი გთავაზობს შემდეგ სასარგებლო რესურსებს: პროფილების საძიებო სისტემები და სოციალურ ქსელებში მათი ანალიზი; ვებ-გვერდების გადამოწმება და ონლაინ არქივები; ვიზუალის ვერიფიკაცია; გეოლოკაცია; დიდი მონაცემები; ღია მმართველობა და საჯარო ინფორმაცია; მედია საშუალებების მფლობელები და დაფინანსების წყაროები და სხვა.

პუბლიკაცია მედიის განვითარების ფონდმა (MDF), ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტთან თანამშრომლობით, საქართველოში აშშ-ის საელჩოს ფინანსური მხარდაჭერით, პროექტის „ახალგაზრდების მედიაწიგნიერების ლაბორატორია პასუხისმგებლიანი მედია მოხმარებისთვის“ ფარგლებში მოამზადა.

შინაარსი

1. პროფილების საძიებო სისტემები და ანალიზი სოციალურ ქსელებში	5
2. ვებ-გვერდების გადამოწმება / ონლაინ არქივები	8
3. ფოტოების / ვიდეოების ვერიფიკაცია	10
4. რუკები, სატელიტები და Live კამერები	13
5. დიდი მონაცემები	17
6. ღია მმართველობა და საჯარო ინფორმაცია	23
7. ინფორმაცია მედია საშუალებების მფლობელებისა და დაფინანსების წყაროების შესახებ	26
8. სხვადასხვა	28

პროფილების საძიებო სისტემები და ანალიზი სოციალურ ქსელებში

ეს ქვეთავი სოციალური მედიის პროფილების ძიებასა და ანალიზს ეთმობა. აქ ჩამოთვლილი რესურსების გამოყენებით შესაძლებელია, ერთი მხრივ, სხვადასხვა ინდიკატორის გამოყენებით თქვენთვის საინტერესო პროფილი მოიძიოთ, მეორე მხრივ ამ პროფილის აქტივობის მიხედვით, დაადგინოთ რეალურია, თუ არა ის. ამ ქვეთავში ასევე მოცემულია რესურსები, რომლებიც კონკრეტული პროფილის მიერ საჯაროდ გამოქვეყნებული ინფორმაციის ანალიზსა და ორი პროფილის კავშირების დადგენაში დაგეხმარებათ.

საძიებო სისტემები და პროფილების ანალიზი სოციალურ ქსელებში		
Stalkscan	www.stalkscan.com	StalkScan-ი ფეისბუქზე დარეგისტრირებული მომხმარებლების პროფილების ანალიზისთვის შექმნილი ინსტრუმენტია, რომელიც ჩვენთვის საინტერესო მომხმარებლის შესახებ ფეისბუქზე არსებულ საჯარო (Public) ინფორმაციას გვიჩვენებს.
Facebook Graph Search	www.graph.tips	Facebook Graph Search-ი StalkScan-ის მსგავსად, ჩვენთვის საინტერესო პროფილის შესახებ დეტალურ ინფორმაციას გვაწვდის. Stalkscan-ისგან განსხვავებით, Graph Search-ი საშუალებას გვაძლევს, ორი ან მეტი მომხმარებელი მივუთითოთ და მათ შორის კავშირები დავადგინოთ.

საძიებო სისტემები და პროფილების ანალიზი სოციალურ ქსელებში

<p>Webmii</p>	<p>www.webmii.com</p>	<p>Webmii ინტერნეტში ამა თუ იმ პიროვნებაზე არსებულ ინფორმაციას ეძებს. ეს შეიძლება მოიცავდეს სოციალურ ქსელებში ამ პიროვნების სახელზე დარეგისტრირებულ პროფილებს, ელ-ფოსტის მისამართებს, სტატიებს, თავებს, დაკავშირებულ პიროვნებებს, ორგანიზაციებს, სფეროებს, ასევე ფოტოებსა და ვიდეომასალას. Webmii გვიჩვენებს ჩვენთვის საინტერესო პირის „ვებ-ცნობადობას“. კერძოდ, გვთავაზობს შეფასების 10 ბალიან სისტემას, რომელიც გვხმარება, დავადგინოთ, ყალბ პროფილთან გვაქვს საქმე თუ რეალურ პიროვნებასთან.</p>
<p>Pipl</p>	<p>www.pipl.com</p>	<p>Pipl პიროვნებების საძიებო სისტემაა. ჩვენთვის საინტერესო პირის შესახებ ინფორმაციის მოძიება სხვადასხვა კრიტერიუმითაა შესაძლებელი, მათ შორის სახელით, ელექტრონული ფოსტის მისამართით, ტელეფონის ნომერით, სოციალურ ქსელში დარეგისტრირებული სახელით. რესურსი ამ პირის შესახებ საჯაროდ არსებულ ყველა ინფორმაციას გვაწვდის.</p>

საძიებო სისტემები და პროფილების ანალიზი სოციალურ ქსელებში

PeoplefindThor	www.peoplefindthor.dk	<p>პროგრამა ფეისბუქზე პროფილების მოძიებას სხვადასხვა ფილტრით ახდენს. ესენია: სახელი, მოწონებები, ლაივები, მონახულებული ადგილები, რელიგია, პოლიტიკური შეხედულებები, მეგობრები, ასაკი, გენდერი და სხვა.</p>
Foller	www.foller.me	<p>Foller.me ტვიტერის ანალიზის აპლიკაციაა, რომელიც ინფორმაციას ტვიტერის ანგარიშების შესახებ გვაწვდის. აპლიკაცია თითქმის რეალურ დროში აგროვებს ინფორმაციას თემატიკის, მონიშვნების, ჰეშთეგების, ლოკაციის და სხვა მონაცემების მიხედვით.</p>
Botometer	www.botometer.iuni.iu.edu	<p>Botometer-ი ტვიტერზე რეგისტრირებული მომხმარებლების პროფილებს აანალიზებს და აფასებს, არის თუ არა ის ბოტი. ამისთვის რესურსი ქულების სისტემას იყენებს. რაც უფრო მაღალია მითითებული პროფილის ქულა, მით უფრო დიდია ალბათობა, რომ აღნიშნული მომხმარებლის პროფილი ბოტია.</p>

2.

ვებ-გვერდების გადამოწმება და ონლაინ არქივების მოძიება

ამ ქვეთავში მოცემულია ის ონლაინ რესურსები, რომლებიც, ერთი მხრივ, ჩვენთვის საინტერესო ვებ-გვერდების წარმომავლობის (ip, სერვერი, მფლობელი, ქვეყანა, საიდანაც საიტი იმართება) შესახებ გვაწვდის ინფორმაციას, მეორე მხრივ კი, რესურსები, რომლებიც უკვე წაშლილი ვებ-გვერდების მოპოვებასა და მოქმედი ვებ-გვერდების დაარქივებაში გვხმარება.

ვებ-გვერდების გადამოწმება/ონლაინ არქივები		
Scamadviser	www.scamadviser.com	Scamadviser-ი არის ონლაინ რესურსი, რომელიც იმ საიტების სანდობას ამოწმებს, საიდანაც პროდუქციის ყიდვას ვაპირებთ. რესურსი ფაქტ-ჩეკერების მიერაც გამოიყენება საიტის მფლობელის, ადმინისტრატორის, დომენის რეგისტრაციის, წარმომავლობის და სხვა ინფორმაციის დასადგენად.
Whois Lookup	whois.domaintools.com	Whois გვაწვდის ინფორმაციას საიტის რეგისტრაციის დროის, ადგილის, მფლობელისა და სხვა ტექნიკური დეტალების შესახებ. ეს ინფორმაცია საიტის სანდობის დადგენაში გვხმარება.

ვებ-გვერდების გადამონმება/ონლაინ არქივები

Spy on Web	www.spyonweb.com	Spy on Web არის ონლაინ რესურსი, რომელიც საიტის შესახებ შემდეგ ინფორმაციას გვაწვდის: ip მისამართი, google ანალიტიკის id, google-ის რეკლამის (AdSense) id.
Wayback Machine	https://archive.org/web/	პლატფორმა 1996 წლიდან ფუნქციონირებს და ციფრული ინფორმაციის დასაარქივებლად გამოიყენება. პლატფორმის ონლაინ არქივი ვებ-გვერდების გარდა, ციფრული ფორმატში არსებულ სხვადასხვა ვიდეო, ფოტო, აუდიო და ტექსტუალურ მასალებს მოიცავს.
Archive	http://archive.is/	Archive.is ონლაინ რესურსია, რომელიც Wayback Machine-ის მსგავსად, ვებ-გვერდების დასაარქივებლად, ასევე უკვე დაარქივებული გვერდების მოსაძიებლად გამოიყენება.

3.

ფოტოების/ვიდეოების გადამონმების რესურსები

ქვემოთ წარმოდგენილი რესურსები ვიზუალური (ფოტო/ვიდეო) მანიპულაციების ვერიფიკაციის პროცესში გვეხმარება, კონკრეტულად კი, საშუალებას გვაძლევს, დავადგინოთ ფოტოს/ვიდეოს ავტორი, გამოქვეყნების თარიღი, სოციალურ ქსელებში გავრცელების სიხშირე, ფოტოსა თუ ვიდეოში გამოსახული პირების ვინაობა და სხვა დეტალი.

ფოტოების/ვიდეოების ვერიფიკაცია		
Google Images	www.images.google.com	Google Images არის Google-ის ფოტოების საძიებო სისტემა, რომელიც მომხმარებელს საშუალებას აძლევს ფოტოს ავტორი, წარმომავლობა, გადაღების თარიღი და სხვა დეტალები დაადგინოს. Google Image Search-ის საძიებო სისტემაში ფოტოს ატვირთვა შესაძლებელს ხდის, მოიძიოთ: 1) იდენტური ფოტო; 2) მასთან დაკავშირებული ტექსტი; 3) ვებ-გვერდები, სადაც ფოტოა განთავსებული.
Tineye	www.tineye.com	TinEye ფოტოების საძიებო პლატფორმაა, რომელიც Google Image-ის მსგავსად მუშაობს. თუმცა Google-ისგან განსხვავებით, TinEye ფორუმებშიც აღწევს. Tineye-ის აქვს შედეგების სხვადასხვა ფილტრით სორტირების ფუნქციაც.

ფოტოების/ვიდეოების ვერიფიკაცია

Yandex Photos	yandex.com/images	Google-ის მსგავსად ფოტოების საძიებო სისტემა Yandex-საც აქვს, რომელიც რუსულ პლატფორმებზე ძიებისათვის არის სასარგებლო.
Baidu	https://www.baidu.com/	Baidu ფოტოების საძიებო ჩინური პლატფორმაა და ჩინურ ვებსაიტებზე, ფორუმებსა და სხვადასხვა პლატფორმებზე ფოტოს მოძიების სასარგებლო რესურსია.
Jeffrey's Image Metadata Viewer	http://exif.regex.info/exif.cgi	ჯეფრის ონლაინ პროგრამა მომხმარებელს კონკრეტული ციფრული ფოტოს შესახებ მის მეტა მონაცემებს აწვდის, როგორცაა ფოტოს ავტორი, გადაღების დრო და ადგილი, კამერის შესახებ ტექნიკური ინფორმაცია და სხვა.
Exif Data Viewer	www.exifdata.com	პროგრამა ფოტოს მეტამონაცემებს გვაწვდის.
Youtube Data Viewer	https://citizenevidence.amnestyusa.org/	YouTube Data Viewer-ი საერთაშორისო ორგანიზაცია Amnesty International-ის მიერ შემუშავებული პროგრამაა და იუთუბზე ატვირთული ვიდეოების შესახებ ინფორმაციას ატვირთვის ზუსტი დროის და შემცირებული გამოსახულებების შესახებ გვაწვდის.

ფოტოების/ვიდეოების ვერიფიკაცია

InVID

invid-project.eu/verify

InVID არის ბრაუზერებში ჩასაშენებელი პროგრამა, რომელიც როგორც ვიდეოების, ასევე ფოტოების გადამოწმების საშუალებას იძლევა. პროგრამა როგორც youtube-ზე, ასევე ფეისბუქზე ატვირთულ ვიდეოებსაც აღიქვამს.

რუკები, სატელიტები და Live კამერები

ამ ქვეთავში მოცემულია რუკების, სატელიტური გამოსახულებებისა და Live კამერების არსებული რესურსები. მათი გამოყენება გეოლოკაციის დადგენის პროცესში დაგეხმარებათ, რაც ინფორმაციის გადამოწმების განუყოფელი ნაწილია. ამ რესურსების გამოყენებით შეძლებთ, დაადგინოთ ფოტოს/ვიდეოს გადაღების ადგილი, დააკვირდეთ ისტორიულ სატელიტურ გამოსახულებებს, Live კამერების გამოყენებით კი დაათვალიეროთ თქვენთვის საინტერესო ქუჩა/ხედი რეალურ დროში.

რუკები, სატელიტები და Live კამერები		
<p>Google Earth Pro</p>	<p>https://www.google.com/earth/</p>	<p>Google Earth არის კომპიუტერი პროგრამა, რომელიც სატელიტური გამოსახულებების მიხედვით დედამიწის 3-განზომილებიანი რეპრეზენტაციის რენდერს გვთავაზობს. პროგრამის მეშვეობით ქალაქების და ხედების დათვალიერება სხვადასხვა კუთხიდანაა შესაძლებელი. მომხმარებელს სასურველი ადგილის მოძიება როგორც კოორდინატების მითითებით, ასევე კლავიატურისა და მაუსის მეშვეობით ადგილზე მიახლოებით შეუძლია. პროგრამას აქვს ე.წ. ქუჩის ხედის, 3D შენობების და ისტორიული გამოსახულებების ჩვენების ფუნქციაც.</p>

რუქები, სატელიტები და Live კამერები

Wikimapia	www.wikimapia.org	Wikimapia მრავალენოვანი კოლაბორაციული რუქაა, სადაც ნებისმიერ მომხმარებელს ადგილის თეგების დამატება და საკუთარი ცოდნის გაზიარება შეუძლია. Wikimapia სასარგებლოა სხვადასხვა კატეგორიის ობიექტების მოსაძიებლად, როგორცაა სამხედრო ბაზები, სავაჭრო სივრცეები, ტბები და სხვა.
Google Maps	www.maps.google.com	Google რუქები Google-ის მიერ შემუშავებული საიტი და აპლიკაციაა. პროგრამა სატელიტურ გამოსახულებებს, ქუჩის რუქებს, ადგილების 360°-იან პანორამულ ხედებს, რეალურ დროში ტრანსპორტის მოძრაობის მდგომარეობასა და სხვადასხვა საშუალებებით (მანქანა, საჯარო ტრანსპორტი, ველოსიპედი, ფეხი) მარშრუტის გეგმას გვთავაზობს.
Open Street Map	www.openstreetmap.org	OpenStreetMap კარტოგრაფების მიერ შექმნილი ღია პლატფორმაა. პლატფორმა მთელი მსოფლიოს მასშტაბით გზების, ბილიკების, კაფეების, რკინიგზის სადგურების და სხვა მრავალი ობიექტის შესახებ ინფორმაციას გვთავაზობს.

რუქები, სატელიტები და Live კამერები

Open Street Cam	www.openstreetcam.org	OpenStreetCam არის აპლიკაცია, რომელიც აგროვებს, ინახავს და ავრცელებს ქუჩების ისეთ გამოსახულებებს, რომლებსაც ლოკაციის შესახებ ინფორმაცია და თეგები მითითებული აქვთ.
Earth Cam	www.earthcam.com	Earth Cam არის კამერების გლობალური ქსელი, რომელიც სხვადასხვა ადგილის live რეჟიმში დათვალიერების ფუნქციას გვთავაზობს.
Mapillary	www.mapillary.com	Mapillary არის ქუჩის გამოსახულებების პლატფორმა. გამოსახულებები სმარტფონებისა და მოძრავი კამერების მეშვეობით გროვდება. პროგრამის მომხმარებლები პლატფორმაზე სხვადასხვა ქუჩებზე მათ მიერ განვლილ მანძილს, მიმართულებებს ტვირთავენ, რაც სხვა მომხმარებლებს ამ მარშრუტების დათვალიერების შესაძლებლობას აძლევს.

რუქები, სატელიტები და Live კამერები

Resource Watch	www.resourcewatch.org	Resource Watch ჩვენი პლანეტის რესურსებისა და ადამიანების შესახებ მონაცემებს ერთ სივრცეში აგროვებს. პლატფორმა მომხმარებელს აძლევს შესაძლებლობას რესურსებთან დაკავშირებული გამოწვევების, როგორცაა კლიმატის ცვლილება, სიღარიბე, წყლის დეფიციტი, ჰაერის დაბინძურება და სხვა ვიზუალიზაცია მოახდინონ ან უკვე არსებული ვიზუალური მონაცემები გამოიყენონ.
Industry About	www.industryabout.com	პლატფორმა ქვეყნების მიხედვით მრეწველობის რუქას გვთავაზობს.

დიდი მონაცემები

ეს ქვეთავი რამდენიმე ქვე-თემატიკისგან შედგება: ეკონომიკა და სტატისტიკა, ისტორია და Google-ის საძიებო სისტემები. ეკონომიკისა და სტატისტიკის რესურსების ბაზრები დაგეხმარებათ, მოიძიოთ ინფორმაცია თქვენის საინტერესო ქვეყნის ეკონომიკური მაჩვენებლების შესახებ და შეადაროთ ის სხვა ქვეყნის მონაცემებს. ეს ბაზები ვერიფიკაციის პროცესში განსაკუთრებით სასარგებლოა, რადგანაც ეკონომიკა პროპაგანდის ერთ-ერთი სამიზნე თემაა. რაც შეეხება ისტორიას, აქ წარმოდგენილია რესურსები, რომლებიც გამოგადგებათ როგორც ისტორიული მითების გადამოწმების პროცესში, ასევე ისტორიის მიმართ ზოგადი ინტერესის დასაკმაყოფილებლად. Google-ის საძიებო სისტემების ანალიზი კი საშუალებას მოგცემთ დეტალურად გაცნოთ იმ თემებს, რომლებსაც ინტერნეტ მომხმარებლები მსოფლიოს მასშტაბით ეძებენ, შეადაროთ ეს მონაცემები თემატიკის, ქვეყნებისა და რეგიონების მიხედვით, ასევე ჩართოთ Google-ის „შეტყობინება“ და ელექტონულ ფოსტაზე მიიღოთ ინფორმაცია, თუ რომელ პლატფორმებზე გამოქვეყნდა ინფორმაცია თქვენთვის საინტერესო საკითხის შესახებ.

დიდი მონაცემები		
სტატისტიკები და ქვეყნის პროფილები		
მსოფლიო ბანკის მონაცემები	www.data.worldbank.org/	მსოფლიო ბანკის ციფრული მონაცემები 20 ინდიკატორის მიხედვით ათეულობით ქვეყნის შესახებ სტატისტიკას გვაწვდის.

დიდი მონაცემები

IndexMundi	www.indexmundi.com	IndexMundi არის პლატფორმა, რომელიც თითოეული ქვეყნის შესახებ დეტალურ სტატისტიკას, გრაფიკებსა და რუკებს მოიცავს. მომხმარებელს შეუძლია, გააანალიზოს მონაცემები რეგიონის, ქვეყნის, თემატიკის, მრეწველობის სექტორისა და სხვა ინდიკატორების მიხედვით.
CIA-ის მსოფლიოს ფაქტების წიგნაკი	https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/	CIA-ის ფაქტების წიგნაკი ქვეყნების ისტორიის, მოსახლეობის, მთავრობების, ეკონომიკის, ენერგეტიკის, გეოგრაფიის, კომუნიკაციების, ტრანსპორტის, სამხედრო და ტრანსნაციონალური საკითხების შესახებ ინფორმაციას გვთავაზობს. ბაზაში ასევე ხელმისაწვდომია რეგიონული და მსოფლიო რუკები, მსოფლიო დროშები და ქვეყანათა შედარებები მონაცემების მიხედვით.
ევროსტატი	https://ec.europa.eu/eurostat/data/database	ევროსტატზე თავმოყრილია სტატისტიკური მონაცემები ევროკავშირის ქვეყნების შესახებ. ვებ-გვერდს აქვს მონაცემთა თემატური ძიების ფუნქცია და მოიცავს ისეთ საკითხებს, როგორცაა ზოგადი და რეგიონული სტატისტიკა, ეკონომიკა და ფინანსები, მოსახლეობა და სოციალური პირობები, მრეწველობა, ვაჭრობა და სერვისები, სოფლის მეურნეობა, საერთაშორისო ვაჭრობა, ტრანსპორტი, გარემო და ენერჯია, ასევე მეცნიერება, ტექნოლოგიები და ციფრული საზოგადოება.

დიდი მონაცემები

<p>გაეროს მონაცემები</p>	<p>www.data.un.org</p>	<p>გაეროს ღია მონაცემთა ბაზა გვთავაზობს ქვეყნების, ასევე მსოფლიოსა და რეგიონულ პროფილებს, სტატისტიკურ მონაცემებს მაჩვენებლების მიხედვით.</p>
<p>საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური</p>	<p>www.geostat.ge</p>	<p>საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის ვებ-გვერდზე შეგიძლიათ მოიძიოთ სტატისტიკური ინფორმაცია ეკონომიკური და დემოგრაფიული მონაცემების შესახებ, როგორცაა მშპ და ეროვნული შემოსავალი, საგარეო ვაჭრობა, პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები, უმუშევრობა, მოსახლეობა და სხვა.</p>
<p>საქართველოს ეროვნული ბანკი</p>	<p>Nbg.gov.ge</p>	<p>საქართველოს ეროვნული ბანკის ვებ-გვერდზე სტატისტიკის განყოფილებაში შეგიძლიათ მოიპოვოთ სტატისტიკური ინფორმაცია მონეტარული და ფინანსური სტატისტიკის, საგარეო სექტორის სტატისტიკის, ანალიზური მონაცემებისა და ანალიტიკური ანგარიშების შესახებ. ვებ-გვერდზე კომერციული ბანკების კატეგორიაში, ასევე ხელმისაწვდომია ინფორმაცია კომერციული ბანკების შემოსავლებისა და მფლობელების შესახებ.</p>

დიდი მონაცემები

ძიების შედეგები

Google Trends	www.trends.google.com	Google Trends-ი Google-ის საძიებო სისტემის მიერ შექმნილი პორტალია, რომელიც გვთავაზობს ინფორმაციას იმის შესახებ, თუ რა აინტერესებთ ადამიანებს და რას ეძებენ ისინი Google-ში. განყოფილება „შეადარე“ (compare) შესაძლებლობას გვაძლევს დავამატოთ ჩვენთვის საინტერესო სიტყვა და რამდენიმე მონაცემი ერთმანეთს შევადაროთ.
Google Correlate	www.google.com/trends/correlate	Google Correlate Google Trends-ის მსგავსად მუშაობს, თუმცა თუ ტრენდებში ჩვენ ინფორმაციას საძიებო სიტყვის მიხედვით ვეძებთ, Google Correlate-ში ინფორმაციას შებრუნებულად ვეძებთ. თუ Google Correlate-ში მივუთითებთ მონაცემთა სერიებს, როგორცაა დროის მონაკვეთი, გეოგრაფიული არეალი, პროგრამა ამ მონაცემთა სერიების მიხედვით ძიების შედეგებს მოგვაწვდის. მაგალითად, თუ თქვენ მიუთითებთ პერიოდი 2010-2012 წლები, ხოლო ლოკაციაში მონიშნებთ აშშ, Google Correlate მოგვაწვდის ინფორმაციას ამ პერიოდში აშშ-ში ყველაზე ხშირად ძიებადი სიტყვებისა და ძიების სიხშირის შესახებ.

დიდი მონაცემები

<p>Google Alerts</p>	<p>www.google.com/alerts</p>	<p>Google შეტყობინებები (Alerts) მომხმარებელს უგზავნის ელექტრონულ წერილს, თუ მომხმარებლისთვის საინტერესო საკითხზე ახალი ინფორმაცია გამოქვეყნდება.</p>
<p>ისტორია</p>		
<p>მსოფლიოს ციფრული ბიბლიოთეკა</p>	<p>www.wdl.org/en/</p>	<p>მსოფლიო ციფრული ბიბლიოთეკა აშშ-ის კონგრესის ბიბლიოთეკის პროექტია, რომელიც UNESCO-ს პარტნიორობით ხორციელდება. ციფრულ ბიბლიოთეკაში თავმოყრილია ისტორიული დოკუმენტები, საარქივო ფოტოები, ხელნაწერები, გაზეთები და სხვა დოკუმენტები სხვადასხვა ხალხების კულტურისა და ისტორიის შესახებ. ის 193 ქვეყნის შესახებ 20 ათასამდე დოკუმენტს მოიცავს. პორტალი ასევე მნიშვნელოვანი ისტორიული მოვლენების შესახებ ინტერაქტიულ რუკებსა და თაიმლაინებს გვთავაზობს.</p>
<p>მონაცემთა ბაზა რელიგიის ისტორიის შესახებ</p>	<p>www.religiondatabase.org</p>	<p>პორტალი რელიგიათა ელექტრონულ ენციკლოპედიას წარმოადგენს და ათობით რელიგიური ჯგუფის შესახებ ინფორმაციას გვთავაზობს. ვებ-გვერდზე მოცემულია ინფორმაცია თითოეული რელიგიის გავრცელების არეალის, რწმენების, პრაქტიკებისა და ინსტიტუციების შესახებ. თითოეული ინფორმაციის ახლავს აკადემიური წყაროების ბაზა, სადაც თქვენთვის საინტერესო რელიგიის შესახებ დამატებითი ინფორმაციის მოძიება შეგიძლიათ.</p>

დიდი მონაცემები

ძველი რუკები
ონლაინ

<http://www.oldmapsonline.org/>

პორტალი ისტორიული რუკების საძიებო სისტემაა. მასში
400 000-ზე მეტი ისტორიული რუკაა თავმოყრილი

ღია მმართველობა და საჯარო ინფორმაცია

ქვემოთ მოცემულია საჯარო ინფორმაციის ღია ელექტრონული წყაროებით მოპოვების პლატფორმები, რაც ინფორმაციის გადამოწმების პროცესში მნიშვნელოვანი რესურსია.

ღია მმართველობა და საჯარო ინფორმაციის მოპოვება		
საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე	matsne.gov.ge	კანონის მოქმედი რედაქციის ან ნორმატიული აქტის მოსაძიებლად გამოიყენეთ საკანონმდებლო მაცნეს ვებგვერდი – matsne.gov.ge . საძიებო ველში მიუთითეთ დოკუმენტის დასახელება ან ტიპი, მიმღები ორგანო ან სხვა რომელიმე პარამეტრი. კანონის ძებნისას მიუთითეთ კონსოლიდირებული ვერსია, რომელშიც მასში განხორციელებული ცვლილებები არის ასახული და საბოლოო რედაქციას წარმოადგენს. ვებ-გვერდი ასევე საშუალებას იძლევა, ძველი ვერსიებიც მოიძიოთ.
ჩემი ელექტრონული მთავრობა	www.my.gov.ge	გარკვეული საჯარო უწყებებიდან ინფორმაციის ელექტრონული სახით გამოთხოვა My.gov.ge -ს მეშვეობით არის შესაძლებელი. საჯარო ინფორმაციის ელექტრონულად გამოსათხოვად აუცილებელია დარეგისტრირდეთ ამ საიტზე. რეგისტრაციისთვის ახალ პირადობის მოწმობას უნდა ფლობდეთ. რეგისტრაციის გავლის შემდეგ ირჩევთ საჯარო

ღია მმართველობა და საჯარო ინფორმაციის მოპოვება

		<p>უწყებებთან კომუნიკაციის ელექტრონულ ფორმას, სადაც მითითებულია იმ ორგანიზაციათა ნუსხა, საიდანაც საჯარო ინფორმაციის ელექტრონულად გამოთხოვნა შესაძლებელია.</p>
<p>ცენტრალური საარჩევნო კომისიის ამომრჩეველთა სია</p>	<p>www.voters.cec.gov.ge</p>	<p>პირის შესახებ დამატებითი ინფორმაციის მოსაპოვებლად აუცილებელია ვიცოდეთ მისი გვარი და პირადი ნომერი. ეს მონაცემები უნდა შეიყვანოთ ცენტრალური საარჩევნო კომისიის ამომრჩეველთა სიის გადამოწმების ვებგვერდზე, სადაც შესაძლოა, ვიპოვოთ პირის ფოტოსურათი, დაბადების თარიღი და რეგისტრაციის მისამართი.</p>
<p>თანამდებობის პირთა ქონებრივი დეკლარაცია</p>	<p>www.declaration.gov.ge</p>	<p>ვებ-გვერდზე თანამდებობის პირთა ფინანსური და ქონებრივი დეკლარაციის მოძიებაა შესაძლებელი. საძიებო ველში თქვენთვის საინტერესო პირის სახელისა და გვარის მითითებით მოძებნით თანამდებობის პირის ქონებრივ დეკლარაციებს წლების მიხედვით. ვებ-გვერდს დეტალური ძიების ფუნქციაც აქვს, სადაც სახელის და გვარის გარდა, შეგიძლიათ მიუთითოთ კონკრეტული წელი, ასევე საძიებო ველში აარჩიოთ თქვენთვის სასურველი თანამდებობა.</p>

ღია მმართველობა და საჯარო ინფორმაციის მოპოვება

<p>საჯარო პირების კავშირები</p>	<p>www.kavshirebi.ge</p>	<p>ვებ-გვერდი შესაძლებლობას გაძლევთ, თანამდებობის პირის მითითებით გაარკვიოთ, რომელ ორგანიზაციასთან აქვს მას კავშირი, ან პირიქით, ორგანიზაციის მითითებით გაიგოთ, რომელი საჯარო პირია მასთან დაკავშირებული. აღნიშნული ბაზა სრულყოფილი არაა, რაც იმას ნიშნავს, რომ ყველა საჯარო პირის ან ორგანიზაციის შესახებ ინფორმაცია სრულად ხელმისაწვდომი არ არის.</p>
<p>პოლიტიკური პარტიების შემოსავლები და ხარჯები</p>	<p>www.sao.ge</p>	<p>ვებ-გვერდზე პოლიტიკური პარტიების შემოსავლებისა და ხარჯების შესახებ ფინანსური დეკლარაციების მოძიება შეგიძლიათ. პარტიების მიერ წარდგენილი დეკლარაციების სანახავად უნდა შეხვიდეთ ფინანსური მონიტორინგის ველში, სადაც მარცხნივ არის შემდეგი ჩამონათვალი: შემოწირულობები, არჩევნები, პოლიტიკური სუბიექტების წლიური დეკლარაციები და სხვა. თქვენთვის სასურველი ინფორმაცია სწორედ ამ კატეგორიების მიხედვით შეგიძლიათ მოიძიოთ.</p>

7.

ინფორმაციის მედია საშუალებების მფლობელებისა და დაფინანსების წყაროების შესახებ

ქვემოთ მოცემული ბმულები მედია მფლობელებისა და დაფინანსების წყაროების შესახებ ინფორმაციის მოპოვების შესაძლებლობას იძლევა.

ინფორმაცია მედია საშუალებების მფლობელებისა და დაფინანსების წყაროების შესახებ		
საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტო	https://napr.gov.ge/pol	სააგენტოს მონაცემთა ბაზა შესაძლებლობას გვაძლევს, მოვიპოვოთ ინფორმაცია მედია საშუალების მფლობელის, მისი პირადი ნომრისა და მისამართის, ასევე, ამავე პირის საკუთრებაში არსებული სხვა კომპანიებისა და უძრავი ქონების შესახებ. ამავე ვებ-გვერდზე არსებულ „მოვალეთა რეესტრში“ ჩვენთვის საინტერესო სუბიექტის ფინანსური დავალიანების შესახებ ინფორმაციის მოძიებაცაა შესაძლებელი.
დომენის ადმინისტრატორი	https://registration.ge	როგორც წესი, ონლაინ მედიასაშუალების დომენური სახელწოდება განსხვავდება მისი სარეგისტრაციო სახელისაგან (მაგალითად, სარეგისტრაციო დოკუმენტებში www.ambebi.ge -ს დასახელებაა შპს ნიუსრუმი). დომენური სახელის მფლობელის შესახებ ინფორმაციის მოძებნა ამ ვებ-გვერდზეა შესაძლებელი.

ინფორმაცია მედია საშუალებების მფლობელებისა და დაფინანსების წყაროების შესახებ

<p>მედიამეტრი</p>	<p>http://www.mediameeter.ge</p>	<p>ვებ-გვერდზე განყოფილებაში „მედია პროფილები“ მოცემულია ინფორმაცია მედია საშუალებების დამფუძნებლების, მათი ფინანსური გამჭვირვალობისა და სარედაქციო პოლიტიკის შესახებ.</p>
<p>საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის ანალიტიკური გვერდი</p>	<p>https://analytics.gncc.ge/ka/</p>	<p>მაუწყებლობის შესახებ კანონის თანახმად, ყველა მაუწყებელი საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნულ კომისიას წარუდგენს კვარტალურ ფინანსურ ანგარიშებს. აღნიშნული ანგარიშები მოიცავს ინფორმაციას რეკლამიდან, სპონსორობიდან, ტელეშოპინგიდან, მფლობელის ან სხვა პირის მიერ განხორციელებული შემოწირულობებიდან მიღებული შემოსავლის შესახებ. კვარტალური ანგარიშები ხელმისაწვდომია კომისიის ვებ-გვერდზე.</p>
<p>სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო</p>	<p>http://procurement.gov.ge</p>	<p>ვებ-გვერდზე განთავსებულია ინფორმაცია საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიერ კომპანიებთან, მათ შორის, მედია საშუალებებთან გაფორმებული კონტრაქტების, ხელშეკრულების ღირებულებისა და გაწეული მომსახურების შესახებ. რესურსი შესაძლებლობას გვაძლევს, მოვიპოვოთ ინფორმაცია, თუ რა საბიუჯეტო თანხები იხარჯება ცალკეულ მედია საშუალებებში რეკლამის და ინფორმაციის განთავსების მიზნით.</p>

8.

სხვადასხვა რესურსები

ამ ნაწილში მოცემულია ის დამატებითი რესურსები, რომლებიც ვერიფიკაციის პროცესში შესაძლოა სასარგებლო იყოს. ამ რესურსების გამოყენებით შეძლებთ დაადგინოთ მზის მოძრაობა და სინათლის ფაზები თქვენთვის საინტერესო დროს, შეამოწმოთ ამინდი წარსულში, ასევე შეისწავლოთ გემებისა და თვითმფრინავების მოძრაობა Live რეჟიმში.

სხვადასხვა რესურსები		
ამინდი: Wolfram Alpha	https://www.wolframalpha.com/	Wolfram Alpha არის ონლაინ აპლიკაცია, რომელიც წარსული ამინდის შესახებ ინფორმაციას გვაწვდის.
SunCalc	www.suncalc.org	SunCalc-ი არის პროგრამა, რომელიც მზის მოძრაობასა და სინათლის ფაზებს კონკრეტულ დროისა და ადგილის მიხედვით გვიჩვენებს.
Flight Aware	https://uk.flightaware.com/	Flightaware-ის მეშვეობით თვითმფრინავებს ლაივ რეჟიმში შეგიძლიათ მიადევნოთ თვალი.
საზღვაო ტრაფიკი	www.marinetraffic.com	საიტი გვთავაზობს ინფორმაციას გემების მოძრაობისა და საზღვაო დაზვერვის შესახებ.

ISBN 978-9941-8-1159-3

WWW.MYTHDETECTOR.GE

WWW.MILLAB.GE

WWW.MDFGEORGIA.GE